PROIECTUL DE REMANIERE A CAPITOLULUI IV „INFRACȚIUNILE PRIVIND VIAȚA SEXUALĂ” DIN PARTEA SPECIALĂ A CODULUI PENAL AL REPUBLICII MOLDOVA: OBSERVAȚII CRITICE

Brînza Serghei,
doctor habilitat în drept, profesor universitar,
Decan al Facultăţii de Drept
a Universităţii de Stat din Moldova,
Universitatea de Stat din Moldova

The purpose of this investigation is to reveal the extent to which the recommendations, which were made in the analysis of a project dating from 21.02.2020, prepared by the Ministry of Justice, were taken into account by the authors of the final project to complete the Criminal code with art. 132^2 “Sexual acts or non-consensual sexual acts”, as well as the operation of amendments in art. 171-175^1 of the Criminal Code. Recommendations are made to improve that final project. It is found that more effective protection of the rights of victims of the crimes related to sexual life cannot be achieved by unjustifiably suppressing or diminishing the rights of litigants. Those who commit crimes related to sexual life must bear absolutely all the legal consequences of the committed act. However, they should not, in any case, be tributary to the errors admitted in the process of elaboration, adaptation or amendment of art. 171-175^1 of the Criminal Code. As a result, the arguments, presented in the present study, aim at: not admitting the extensive unfavorable interpretation of art. 171-175^1 of the Criminal Code; disambiguation of the provisions of these articles; preventing the occurrence of parallels in the criminal law, as well as blockages in its application; decoruptibilization of the application process of art. 171-175^1 of the Criminal Code.

Keywords*:* crimes related to sexual life; sexual act; sexual action; sexual harassment; the victim of an offense.

La 01.12.2020, pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, a fost publicat Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracţiunilor privind viaţa sexuală) [1] (în continuare – Proiectul). În Proiect se propune *inter alia*:

– completarea Codului penal cu art. 132^2 „Acte sexuale sau acţiuni cu caracter sexual neconsimţite”;

– operarea de amendamente în art. 171-175^1 din Codul penal al Republicii Moldova (în continuare – CP RM).

Trebuie să menţionăm că Proiectul reprezintă o variantă revizuită a unui alt proiect care datează din 21.02.2020, elaborat de Ministerul Justiţiei [2] (în continuare – Anteproiect), care a constituit obiectul analizei în ca-

drul unei publicații recente [3], la care sunt coautor împreună cu V. Stati și S. Copețchi.

În continuare ne propunem ca să relevăm în ce măsură recomandările, pe care le-am făcut în cadrul acestei publicații, au fost luate în considerare de către autorii Proiectului.

De la bun început trebuie de remarcat că cele mai multe dintre recomandările noastre au fost luate în considerare de către autorii Proiectului. *În concreto*, au fost acceptate sugestiile noastre de:

1) modificare a denumirii art. 132^2 CP RM din „Acte sexuale sau acțiuni cu caracter sexual neconsimțite sau cu consimțământ viciat" (așa cum s-a propus în Anteproiect [2]) în „Acte sexuale sau acțiuni cu caracter sexual neconsimțite";

2) excludere a alin. (4) din art. 132^2 CP RM.

Conform Anteproiectului, acest alineat avea următorul conținut: „Se consideră comise cu consimțământ viciat actul sexual sau acțiunea cu caracter sexual în privința persoanei sub vârsta de 15 ani" [2];[1]

3) păstrare a titlulului actual al Capitolului IV al părții speciale a Codului penal.

Potrivit Anteproiectului, acest titlu avea următorul conținut: „Infracțiuni contra libertății și inviolabilității sexuale a persoanei" [2];

4) modificare a dispoziției din alin. (1) art. 171 CP RM, după cum urmează: „Violul, adică actul sexual neconsimțit".

În conformitate cu Anteproiectul, alineatul în cauză avea următoarea dispoziție: „Violul, adică actul sexual neconsimțit sau cu consimțământ viciat de penetrare vaginală, anală sau orală a corpului unei alte persoane cu orice parte corporală sau obiect" [2];

5) excludere a lit. a), g) și h) din alin. (2) art. 171 CP RM.

În corespundere cu Anteproiectul, aceste litere aveau următorul conținut: „săvârșit de o persoană care anterior a săvârșit o faptă prevăzută la art. 171-175^1" (lit. a)); „săvârșit cu aplicarea strangulării și nu se încadrează la lit. j)" (lit. g)); „săvârșit prin pătrundere în domiciliu sau altă încăpere" (lit. h)) [2];

6) modificare a dispoziției de la lit. b) alin. (3) art. 171 CP RM după cum urmează: „săvârșit cu bună știință cu persoana care nu a atins vârsta de 14 ani".

În Anteproiect, dispoziția respectivă avea următorul conținut: „unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani" [2];

[1] Cu toate acestea, trebuie să recunoaștem că conceptul din alin. (4) art. 1322 CP RM a fost implementat într-o formă voalată în art. 174 și 175 CP RM, în care victima este caracterizată prin sintagma „persoană cu vârsta între 14 și 16 ani".

7) excludere din alin. (3) art. 171 CP RM a literei f) „soldat cu alte urmări grave";

8) modificare a dispoziției de la alin. (1) art. 172 CP RM după cum urmează: „Acțiuni cu caracter sexual neconsimțite".

Conform Anteproiectului, norma în cauză avea următoarea dispoziție: „Acțiuni cu caracter sexual neconsimțite sau cu consimțământ viciat în privința persoanei, altele decât violul"[2];

9) excludere a lit. a), f) și h) din alin. (2) art. 172 CP RM.

În corespundere cu Anteproiectul, aceste litere aveau următorul conținut: „săvârșit de o persoană care anterior a săvârșit o faptă prevăzută la art. 171-175[1]" (lit. a)); „săvârșite cu aplicarea strangulării și nu se încadrează la lit. i)" (lit. f)); „săvârșit prin pătrundere în domiciliu sau altă încăpere" (lit. g)) [2];

10) modificare a dispoziției de la lit. a) alin. (3) art. 172 CP RM după cum urmează: „săvârșite cu bună știință cu persoana care nu a atins vârsta de 14 ani".

În Anteproiect, dispoziția respectivă avea următorul conținut: „săvârșite asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârstă de 14 ani" [2];

11) excludere din alin. (3) art. 172 CP RM a literei e) „au provocat alte urmări grave";

12) înlocuire în alin. (1) art. 174 CP RM a sintagmei „comis asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani" (așa cum s-a propus în Anteproiect [2]) prin sintagma „săvârșit cu bună știință cu persoana care nu a împlinit vârsta de 16 ani";

13) excludere a lit. a) din alin. (1^1) art. 174 CP RM.

În conformitate cu Anteproiectul, această literă aveau următorul conținut: „săvârșite de o persoană care anterior a săvârșit o faptă prevăzută la art. 171-175[1]" [2];

14) modificare a titlului art. 175 CP RM din „Depravarea sexuală a minorului" (așa cum s-a propus în Anteproiect [2]) în „Acțiunile cu caracter sexual săvârșite cu o persoană cu vârsta între 14 și 16 ani".

Amintim că, în publicația noastră, am propus denumirea „Acțiunile cu caracter sexual săvârșite cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani" [3];

15) modificare a alin. (1) art. 175 CP RM după cum urmează: „Acțiunile cu caracter sexual consimțite săvârșite cu bună știință cu o persoană cu vârsta între 14 și 16 ani se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 5 ani".

În Anteproiect, alineatul respectiv avea următorul conținut: „Săvârșirea intenționată a acțiunilor cu caracter sexual față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 14 ani, constând în exhibare, atin-

geri indecente, discuții cu caracter obscen sau cinic purtate cu victima referitor la acțiuni cu caracter sexual sau acte sexuale, determinarea victimei să participe ori să asiste la spectacole pornografice, punerea la dispoziția victimei a materialelor cu caracter pornografic, precum și în alte acțiuni cu caracter sexual, se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 7 ani" [2].

Amintim că, în publicația noastră, am propus următorul conținut: „Acțiunile cu caracter sexual consimțite, săvârșite cu bună știință cu persoana care nu a împlinit vârsta de 16 ani, se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 5 ani" [3];

16) excludere a lit. a) din alin. (2) art. 175 CP RM.

În conformitate cu Anteproiectul, această literă aveau următorul conținut: „săvârșite de o persoană care anterior a săvârșit o faptă prevăzută la art. 171-175[1]" [2];

17) excludere a cuvântului „inclusiv" din dispoziția art. 175[1] CP RM.

În același timp, autorii Proiectului nu au acceptat câteva recomandări de-ale noastre, pe care le considerăm principiale:

1. în Proiect se propune următoarea dispoziție pentru alin. (1) art. 132[2] CP RM: „Prin act sexual se înțelege acțiunea de penetrare vaginală, anală sau orală de natură sexuală cu orice parte corporală sau obiect, *comisă cu victima* (sublinierea noastră – *n.a.*)" [1].

Pentru comparație, în publicația noastră am propus „revizuirea definiției din alin. (1) art. 132[2] CP RM, după cum urmează: „Prin act sexual se înțelege acțiunea de penetrare vaginală, anală sau orală de natură sexuală cu orice parte corporală sau obiect, *comisă fie asupra victimei, fie de către victimă* (sublinierea noastră – *n.a.*)" [3].

Este notabil că, în Sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală) (în continuare – Sinteza), această propunere a noastră a fost acceptată: „Suntem de acord cu argumentele menționate la propunerea de modificare de la alin. (1) art. 132[2] CP, motiv pentru care se acceptă redacția *infra*. Astfel, nu va fi exclusă posibilitatea calificării cu viol a cazurilor în care victimă este o persoană de sex masculin. Articolul 132[2] alineatul (1) va avea următorul cuprins: „Prin act sexual se înțelege acțiunea de penetrare vaginală, anală sau orală de natură sexuală cu orice parte corporală sau obiect, comisă fie asupra victimei, fie de către victimă" [4].

Cu toate acestea, în Procesul-verbal al ședinței de lucru privind definitivarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală), este consemnat: „S-a decis cea mai rezonabilă propunere de definire a actului sexual, în art. 132[2] alin.

(1): „Prin act sexual se înțelege acțiunea de penetrare vaginală, anală sau orală de natură sexuală cu orice parte corporală sau obiect, comisă cu victima" [5].

În acest proces-verbal nu este invocat niciun argument împotriva sugestiei noastre de a utiliza formularea „comisă fie asupra victimei, fie de către victimă" în partea finală a definiției din alin. (1) art. 132^2 CP RM. Prin această formulare am dorit să accentuăm că, în ipoteza violului, subiectul infracțiunii poate avea rolul nu doar de partener activ în cadrul actului sexual, dar și de partener pasiv în cadrul acestuia.

Așa cum se va putea vedea *infra*, în Proiect se propune ca alin. (3) art. 132^2 CP RM să aibă următorul conținut: „Se consideră neconsimțite orice acte sexuale sau acțiuni cu caracter sexual comise în lipsa consimțământului voluntar al persoanei, care pot fi însoțite de constrângerea fizică ori psihică, înșelăciune, profitarea de imposibilitatea persoanei de a se apăra ori de a-și exprima voința, *aplicate împotriva victimei* (sublinierea noastră – *n.a.*) sau împotriva altei persoane" [1].

Reiese că, chiar și în ipoteza în care actul sexual neconsimțit este comis de victimă, acesta este îndreptat împotriva victimei, deoarece este săvârșit în lipsa consimțământului voluntar al acesteia. Din aceste considerente, este greu de înțeles neacceptarea de către autorii Proiectului a formulării „comisă fie asupra victimei, fie de către victimă" din partea finală a definiției din alin. (1) art. 132^2 CP RM.

Formularea, propusă de autorii Proiectului – „comisă cu victima" – este improprie. Această construcție lexicală nu este formulată corect și este generatoare de interpretări eronate. Cel mai probabil, alegerea sintagmei „comisă cu victima" în locul textului „comisă fie asupra victimei, fie de către victimă", făcută de autorii Proiectului, va compromite interpretarea noțiunii „act sexual" în corespundere cu principiul legalității, precum și va dificulta procesul de aplicare a art. 171 CP RM.

Or, *ad litteram*, cuvântul „cu" are, în primul rând, un sens asociativ, având înțelesul de „împreună", „însoțit de..." [6, p. 245]. Raportând acest sens la noțiunea „acțiunea de penetrare comisă cu victima", ar reieși că subiectul și victima comit împreună un act sexual, formând un grup. Ceea ce ar fi elucubrant. De asemenea, ar fi impropriu sensul sociativ al cuvântului „cu" [6, p. 245]. Raportând acest sens la noțiunea „acțiunea de penetrare comisă cu victima", ar reieși că victima însoțește subiectul la săvârșirea unui act sexual. Ceea ce, de asemenea, ar fi aberant.

Astfel, utilizat fie cu sens asociativ, fie cu sens sociativ, cuvântul „cu" din noțiunea „acțiunea de penetrare comisă cu victima" are ca efect criminalizarea victimei. Or, acesteia i se atribuie neîntemeiat un rol similar cu cel al subiectului infracțiunii.

Pe cale de consecință, recomandăm ca definiția din alin. (1) art. 132^2 CP RM să aibă următorul conținut: ***„Prin act sexual se înțelege acțiunea de penetrare***

vaginală, anală sau orală de natură sexuală cu orice parte corporală sau obiect, comisă fie asupra victimei, fie de către victimă";

2. în Proiect este propusă următoarea dispoziție pentru alin. (2) art. 132^2 CP RM: „Prin acțiuni cu caracter sexual se înțeleg orice alte modalități de obținere a unei satisfacții sexuale decât cele indicate în alin. (1)" [1]. Același conținut pentru dispoziția în cauză a fost sugerată în Anteproiect [2].

În publicația noastră, în legătură cu acest conținut, am consemnat: „Definiția din alin. (1) art. 132^2 CP RM are un conținut extrem de larg, fiind lipsită de claritate și previzibilitate. Există riscul ca sub incidența acestei definiții să intre modalitățile de obținere a unei satisfacții sexuale (altele decât actul sexual), care, deși sunt neconsimțite, nu posedă gradul de pericol social al unei infracțiuni" [3].

În Sinteză sunt prezentate, printre altele, următoarele contraargumente: „Norma de drept trebuie să fie formulată astfel încât aceasta să fie aplicabilă nu doar relațiilor sociale existente la momentul adoptării actului normativ, dar și relațiilor sociale viitoare. În opinia noastră, definirea „acțiunilor cu caracter sexual" prin enumerarea exhaustivă a modalităților de obținere a unei satisfacții sexuale ar amplifica rigiditatea normelor legii penale" [4].

În replică, vom menționa că definiția din Proiect a noțiunii „acțiuni cu caracter sexual" stabilește „pragul" superior („alte modalități de obținere a unei satisfacții sexuale decât cele indicate în alin. (1)"), fără a stabili un „prag" inferior. În alți termeni, în această definiție este trasată limita care deosebește acțiunile cu caracter sexual de actul sexual, nu și de acele manifestări care, deși au conotații sexuale, nu posedă un grad suficient de pericol social.

Drept urmare, există riscul ca sub incidența acestei definiții să intre modalitățile de obținere a unei satisfacții sexuale (altele decât actul sexual), care, deși sunt neconsimțite, nu vor poseda gradul de pericol social al infracțiunilor prevăzute la art. 171 sau 172 CP RM. Ne referim la:

– exhibarea în prezența victimei;

– asistarea (privirea) la actele sexuale întreprinse de victimă;

– atingerile indecente ale victimei;

– discuțiile cu caracter obscen sau cinic purtate cu victima referitor la actele sexuale;

– determinarea victimei să participe ori să asiste la spectacole pornografice;

– punerea la dispoziția victimei a materialelor cu caracter pornografic;

– automasturbația în prezența victimei;

– atingerea sau privirea obiectelor – cu predilecție de vestimentație – ce aparțin victimei;

– contemplarea unor lucruri neînsufleţite – îndeosebi nuduri reprezentate în tablouri, postere, statui etc. – care aparţin victimei, etc.[2]

Pentru a evita enumerarea în alin. (2) art. 132[2] CP RM a modalităţilor de obţinere a unei satisfacţii sexuale, altor decât acţiunile cu caracter sexual, recomandăm stabilirea pe altă cale a unui „prag" inferior al definiţiei noţiunii „acţiuni cu caracter sexual".

In concreto, propunem ca alin. (2) art. 132[2] CP RM să aibă următoarea dispoziţie: „Prin acţiuni cu caracter sexual se înţeleg orice alte modalităţi de obţinere a unei satisfacţii sexuale decât cele indicate în alin. (1) ***din prezentul articol, precum și altele decât cele care intră sub incidența art. 173 sau 287 din prezentul cod ori a art. 354 din Codul contravențional*** (evidenţierea ne aparţine – *n.a.*)";

3. în publicaţia noastră am recomandat următoarea definiţie pentru alin. (3) art. 132[2] CP RM: „Se consideră neconsimţit acel act sexual care este însoţit de constrângerea fizică sau psihică, înşelăciunea ori profitarea de imposibilitatea persoanei de a se apăra sau de a-şi exprima voinţa, aplicate împotriva victimei ori împotriva altei persoane. Se consideră neconsimţită acea acţiune cu caracter sexual care este însoţită de constrângerea fizică sau psihică ori profitarea de imposibilitatea persoanei de a se apăra ori de a-şi exprima voinţa, aplicate împotriva victimei sau împotriva altei persoane" [3].

În Sinteză găsim următorul text care este de-a dreptul incalificabil: „Suntem de acord cu argumentele aduse de autorii propunerii. Totuşi, alin. (3) art. 132[2] CP va avea următoarea redacţie [...]" [4], fiind propusă definiţia „Se consideră neconsimţite orice acte sexuale sau acţiuni cu caracter sexual comise în lipsa consimţământului voluntar al persoanei, care pot fi însoţite (sublinierea ne aparţine – *n.a.*) de constrângerea fizică ori psihică, înşelăciune, profitarea de imposibilitatea persoanei de a se apăra ori de a-şi exprima voinţa, aplicate împotriva victimei sau împotriva altei persoane" [1].

În acest mod, autorii Proiectului s-au eschivat să explice conotaţia ce i se atribuie cuvintelor „care pot fi însoţite". Astfel, nu este clar dacă se are în vedere că a) circumstanţele, ce implică constrângerea fizică ori psihică, înşelăciunea, profitarea de imposibilitatea persoanei de a se apăra ori de a-şi exprima voinţa, aplicate împotriva victimei sau împotriva altei persoane, au un caracter facultativ, opţional ori b) aceste circumstanţe au un caracter exemplificativ?

În mod regretabil, aceeaşi dilemă va apărea la practicienii care vor interpreta şi vor aplica alin. (3) art. 132[2] CP RM. Putem doar presupune cum va fi soluţionată această dilemă. Sperăm că autorii Proiectului conştientizează că

[2] Facem precizarea că, în astfel de cazuri, victima are împlinită vârsta de 16 ani.

definiția din alin. (3) art. 132[2] CP RM constituie o „încărcătură explozivă cu temporizare" care, mai devreme sau mai târziu, își va produce efectul nefast.

În consecință, recomandăm ca, ***în alin. (3) art. 132[2] CP RM, cuvintele „care pot fi însoțite" să fie substituite prin cuvintele „care sunt însoțite"***;

4. în conformitate cu Proiectul, art. 173 CP RM („Hărțuirea sexuală") ar urma să aibă următorul conținut:

„Hărțuirea sexuală, adică pretinderea unui act sexual sau a unei acțiuni cu caracter sexual care lezează demnitatea persoanei ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare, discriminatorie sau insultătoare, se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 180 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani". [1]

În Anteproiect a fost sugerat un conținut în mare parte similar cu acesta:

„Hărțuirea sexuală, adică manifestarea unui comportament fizic, verbal sau nonverbal pentru a determina o persoană la acțiuni cu caracter sexual sau acte sexuale nedorite, prin care se creează o atmosferă ostilă, umilitoare sau discriminatorie ce lezează demnitatea persoanei, se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani"[2].

Observăm că, în ambele variante proiectate ale art. 173 CP RM, lipsește textul „ , săvârșite prin amenințare, constrângere, șantaj", care este utilizat în varianta în vigoare a art. 173 CP RM și care desemnează acțiunea adiacentă din cadrul hărțuirii sexuale.[3]

În legătură cu această excludere, în publicația noastră am subliniat: „Autorii Proiectului au lichidat barierele care permiteau delimitarea infracțiunii prevăzute la art. 173 CP RM de infracțiunile prevăzute la art. 171 șau 172 CP RM. În eventualitatea menținerii variantei de Proiect a art. 173 CP RM, vor fi create condiții de aplicare eronată sau de imposibilitate a aplicării art. 171, 172 și 173 CP RM" [3].

Într-adevăr, autorii Proiectului scapă din vedere că pretinderea unui act sexual sau a unei acțiuni cu caracter sexual care lezează demnitatea persoanei

[3] În această ordine de idei, nu este de prisos să menționăm că, de exemplu, în art. 222-33 din Codul penal al Republicii Franceze găsim următorul model reglementar: „(I) Hărțuirea sexuală este *impunerea* (sublinierea ne aparține – *n.a.*) unei persoane, în mod repetat, de propuneri sau comportament cu conotație sexuală care fie aduc atingere demnității sale din cauza caracterului lor degradant și umilitor, fie prin crearea unui cadru intimidant, ostil sau ofensator. II. Se asimilează hărțuirii sexuale utilizarea, chiar pentru o singură dată, a *oricărei forme de presiune gravă* (sublinierea ne aparține – *n.a.*) cu scopul real sau aparent de a obține un act de natură sexuală, fie în favoarea autorului faptelor, fie în favoarea unui terț"*.
* Codul penal al Republicii Franceze. [Accesat: 21.03.2021] Disponibil:codexpenal.just.ro/laws/Cod-Penal-Franta-RO.html

ori creează o atmosferă neplăcută, ostilă, degradantă, umilitoare, discriminatorie sau insultătoare, în accepțiunea variantei de Proiect art. 173 CP RM, va fi dificil de delimitat de tentativa la infracțiunile prevăzute la art. 171 sau 172 CP RM.

În afară de aceasta, în publicația noastră am remarcat: „Termenul „nedorite" din art. 173 CP RM are semnificația pe care termenul „neconsimțit(e)" o are în art. 132^2, 171 și 172 CP RM (în varianta de Proiect). Exigența de constanță și uniformitate a legislației ar implica necesitatea de a substitui, în dispoziția art. 173 CP RM, termenul „nedorite" prin cuvântul „neconsimțite". Însă, o asemenea uniformizare a terminologiei legii penale va însemna că infracțiunea prevăzută la art. 173 CP RM (în varianta de Proiect) nu va putea fi deosebită de tentativa la infracțiunile prevăzute la art. 171 sau 172 CP RM. Or, manifestarea unui comportament fizic, verbal sau nonverbal pentru a determina o persoană la acțiuni cu caracter sexual sau la acte sexuale neconsimțite, prin care se creează o atmosferă ostilă, umilitoare sau discriminatorie ce lezează demnitatea persoanei, nu s-ar deosebi esențial de un act sexual neconsimțit sau de o acțiune cu caracter sexual neconsimțită" [3].

Având intenția să repare acest defect, autorii Proiectului au trecut dintr-o extremă în alta și au exclus în genere cuvântul „nedorite" din varianta de Proiect a art. 173 CP RM. Aceasta înseamnă că, în varianta de Proiect, art. 173 CP RM ar putea fi aplicat dacă nu pentru tentativa la infracțiunile prevăzute la art. 171 sau 172 CP RM, atunci pentru actul sexual sau acțiunea cu caracter sexual dorite (consimțite) de victimă.

Întrebarea este: cum, în astfel de condiții, în cazul în care victima are o vârstă între 14-16 ani, hărțuirea sexuală în varianta de Proiect a art. 173 CP RM va putea fi deosebită de tentativa la infracțiunile prevăzute la art. 174 sau 175 CP RM?

În consecință, pentru a se evita asemenea situații de impas, recomandăm **excluderea alin. 5 din art. I al Proiectului**.

Concluzionând, impresia lăsată de Proiect este că autorii acestuia mizează pe aceea că toate problemele, pe care le-am semnalat *supra*, se vor rezolva de la sine. Nu împărtășim această atitudine.

Argumentele, pe care le-am prezentat în acest studiu, urmăresc:

– neadmiterea interpretării extensive defavorabile a art. $171\text{-}175^1$ CP RM;

– dezambiguizarea prevederilor acestor articole;

– prevenirea apariției paralelismelor în legea penală, precum și a blocajelor în aplicarea acesteia;

– decoruptibilizarea procesului de aplicare a art. 171-175[1] CP RM.

Este, fără doar și poate, notabil și apreciabil obiectivul autorilor Proiectului de a eficientiza apărarea drepturilor victimelor infracțiunilor privind viața sexuală. Însă, un asemenea obiectiv nu poate fi realizat prin legiferarea unor abuzuri împotriva justițiabililor. Apărarea mai eficientă a drepturilor victimelor infracțiunilor privind viața sexuală nu poate fi realizată prin suprimarea sau diminuarea neîntemeiată a drepturilor justițiabililor.

Avem certitudinea că cei, care comit infracțiunile privind viața sexuală, trebuie să suporte absolut toate consecințele juridice ale faptei săvârșite. Însă, aceștia nu ar trebui, în niciun caz, să fie tributari ai erorilor admise în procesul de elaborare, adaptare sau amendare a art. 171-175[1] CP RM.

Referințe:

1. Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală). [Accesat: 21.03.2021] Disponibil: parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/5336/language/ro-RO/Default.aspx
2. Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală). [Accesat: 21.03.2021] Disponibil: http://www.justice.gov.md/public/files/dir_elab_acte_norm/Proiect_21.02.2020.pdf
3. BRÎNZA, S., STATI, V., COPEȚCHI, S. Infracțiunile privind viața sexuală din perspectiva legii penale a Republicii Moldova: aspecte *de lege ferenda*. În: Polish Science Journal, 2020, Is., 4, p. 151-170.
4. Sinteza obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală). [Accesat: 21.03.2021] Disponibil: parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/5336/language/ro-RO/Default.aspx
5. Proces-verbal al ședinței de lucru privind definitivarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală). [Accesat: 21.03.2021] Disponibil: parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/5336/language/ro-RO/Default.aspx
6. COTEANU, I., SECHE, L., SECHE, M. Dicționarul explicativ al limbii române. București: Univers Enciclopedic, 1998. 1192 p.